

Sisteme Avansate de Baze de Date

Temă de casă

Cerințe:

1. (1p)

- a. Să se dea un exemplu de atribut repetitiv (multivaloare) al unei entități în modelul entitate-legătură.

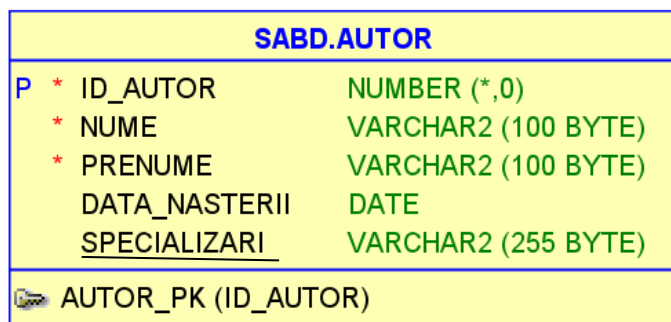

Figura 1.1.

În figura 1.1 se observă, că un autor poate avea mai multe specializări (de exemplu: "ficțiune", "istorie", "științe sociale"), așadar atributul multivaloare care satisface cerințele este "specializări".

- b. Să se dea un exemplu de atribut repetitiv (multivaloare) al unei relații mulți-la-mulți în modelul entitate-legătură

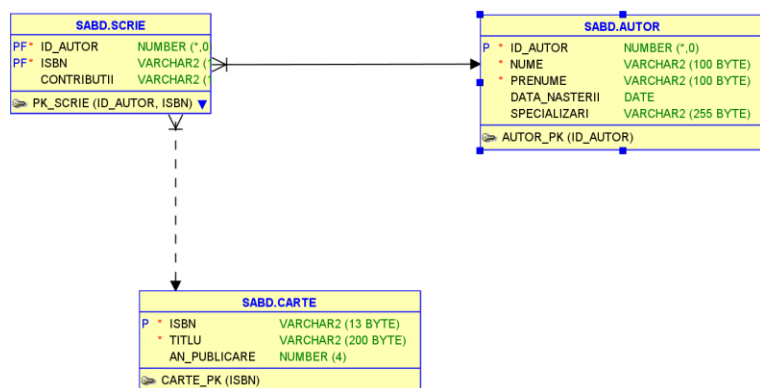

Figura 1.2.

Atributul multivaloare care satisface cerințele subpunctului b) și se observă în figura 1.2, îl constituie „contribuții”, deoarece un autor poate avea mai multe contribuții la aceeași carte (de exemplu: autor principal, coautor, editor), iar mai mulți autori pot contribui la aceeași carte, fiecare cu una sau mai multe contribuții. Această situație este modelată prin relația SCRIE dintre entitățile AUTOR și CARTE, relație de tip many-to-many, în care atributul contribuții este multivaloare.

- c. Să se arate cum se transformă atributele de mai sus la crearea design-ului logic al unei baze de date relaționale.

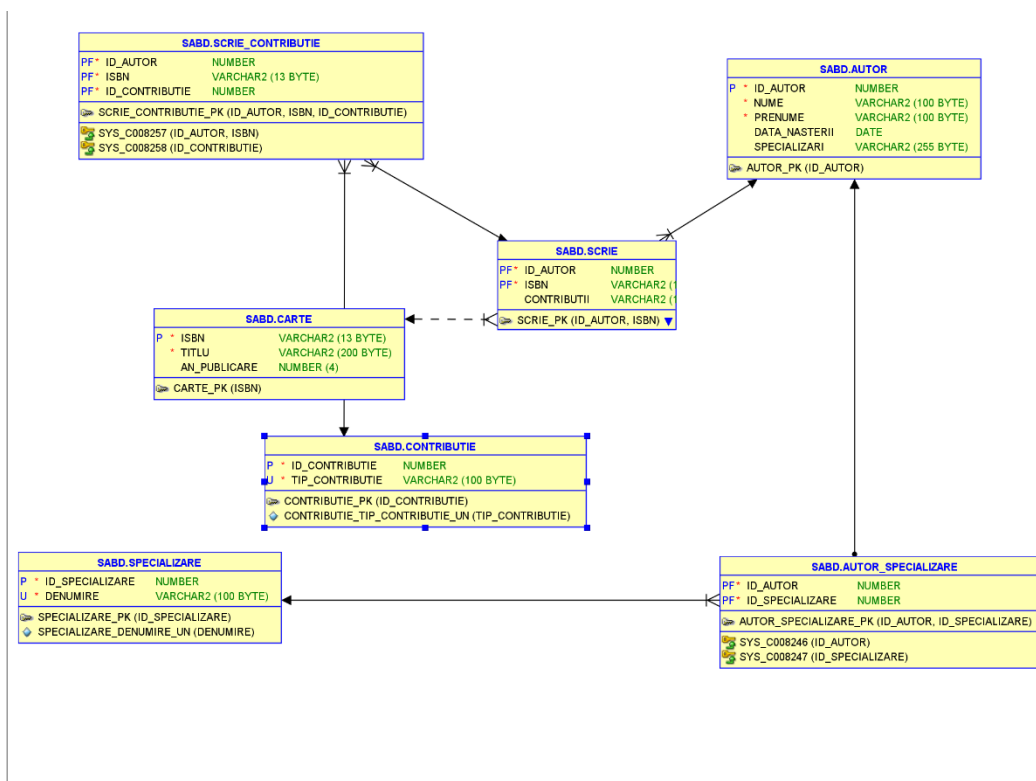

Figura 1.3.

Pentru a rezolva problema cauzată de atributul SPECIALIZARI (care conținea valori multiple separate) am creat un tabel numit "Specializare" în care am mutat denumirile specializărilor, atribuindu-le un identificator unic. Relația dintre Autori și Specializare fiind M-M (un autor poate avea mai multe specializări, iar o specializare poate fi asociată mai multor autori). Având în vedere că avem relația M-M, aceasta a trebuit împărțită în 2 relații 1-M + un tabel de legătură numit "Autor_Specializare".

Ca să rezolv problema atributului CONTRIBUTII (care apare în tabelul de legătură SCRIE și poate conține mai multe tipuri de contribuții pentru aceeași pereche autor-carte) am creat un tabel numit "Contributie" care conține tipurile posibile de contribuții. Relația dintre SCRIE și CONTRIBUTIE este 1-M (o asociere autor-carte poate implica mai multe tipuri de contribuții). Pentru a gestiona această relație am creat tabelul de legătură "Scrie_Contributie".

2. (0.5p)

- a. Să se dea un exemplu de relație de tip 3 (între mai mult de două entități) în modelul entitate-legătură.

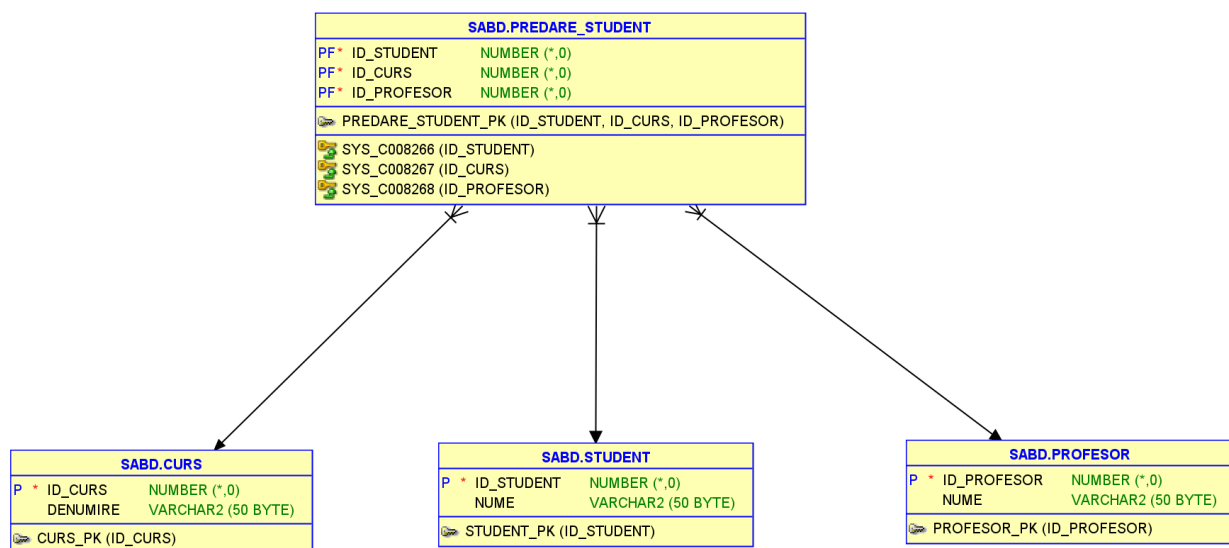

Figura 2.1.

În figura 2.1 analizăm situația în care un profesor predă un anumit curs unui anumit student. Această relație implică simultan toate cele 3 entități și nu poate fi descompusă fără pierdere de informație.

- b. Să se dea un exemplu de trei sau mai multe entități care nu formează o relație de tip 3, ci, relația aparentă de tip 3, „se sparge” de fapt în relații mulți-la-mulți (între câte două entități).

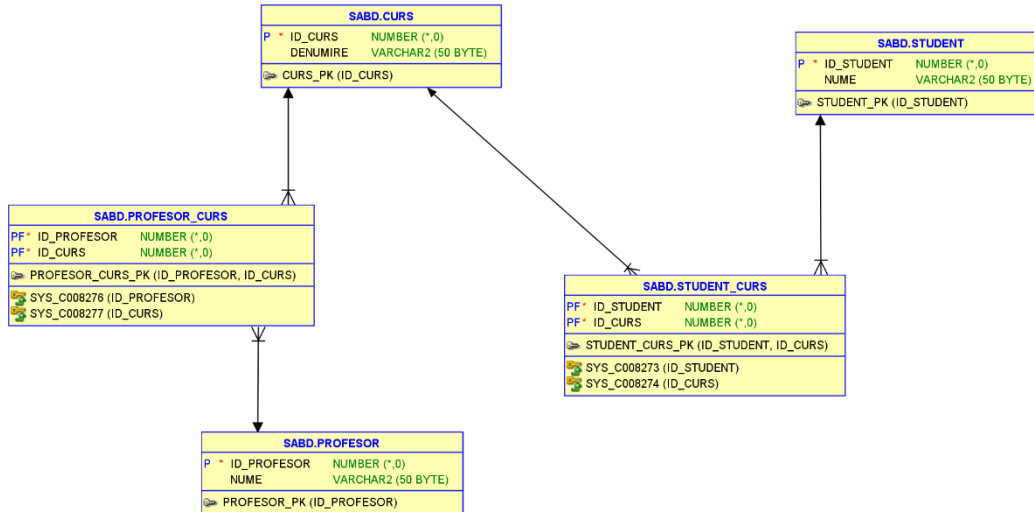

Figura 2.2.

Am modelat o situație în care entitățile Student, Curs și Profesor par să formeze o relație ternară, însă am demonstrat că aceasta „se sparge” în două relații binare independente de tip many-to-many. În loc de o singură tabelă centrală, am creat tabele de joncțiune separate: STUDENT_CURS, care gestionează înscrierile studenților la cursuri, și PROFESOR_CURS, care gestionează alocarea profesorilor la cursuri. Această abordare confirmă că legătura dintre un student și un profesor este mediată exclusiv prin entitatea Curs, neexistând o dependență atomică directă între toate cele trei elemente simultan.

3. (1p)

- a. Să se dea un exemplu de tabel relațional care este în FN1, dar nu în FN2. Să se aducă tabelul în FN2.

SABD.VANZARI_PRODUSE		
P *	ID_COMANDA	NUMBER
P *	COD_PRODUS	NUMBER
	NUME_PRODUS	VARCHAR2 (100 BYTE)
	CANTITATE	NUMBER
	PRET_UNITAR	NUMBER (10,2)
	DATA_COMANDA	DATE
PK_VANZARI_PRODUSE (ID_COMANDA, COD_PRODUS)		
PK_VANZARI_PRODUSE (ID_COMANDA, COD_PRODUS)		

Figura 3.1. Tabelul inițial

Tabelul respectă FN1 deoarece toate attributele sunt atomice și nu există grupuri repetitive. Totuși, acesta nu respectă FN2 deoarece există dependențe parțiale față de cheia primară compusă (#ID_COMANDA, #COD_PRODUS): Attributele NUME_PRODUS și PRET_UNITAR depind doar de COD_PRODUS, nu de întreaga cheie. Ele descriu produsul în sine, indiferent de comanda în care apare acesta.

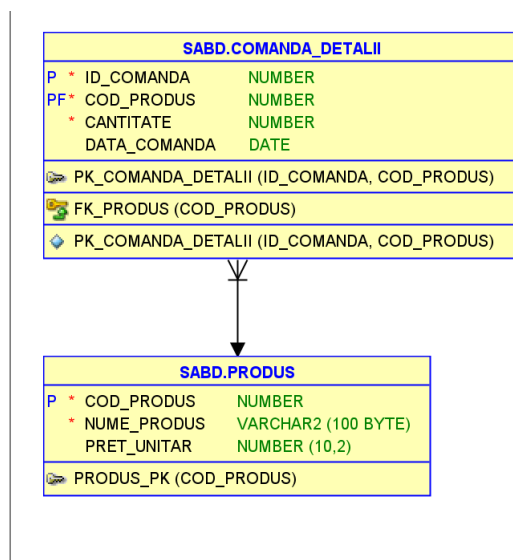

Figura 3.2. Varianta modificată

Pentru a aduce tabelul în **FN2**, am separat datele în două tabele corelate printr-o relație de tip **1-M** (un produs poate apărea în mai multe comenzi). **SABD.PRODUS**: Conține informațiile despre produs (COD_PRODUS, NUME_PRODUS, PRET_UNITAR). **SABD.COMANDA_DETALII**: Conține datele tranzacționale care depind de ambele chei (CANTITATE, DATA_COMANDA).

- b. Să se dea un exemplu de tabel relațional care este în FN2, dar nu în FN3. Să se aducă tabelul în FN3.

SABD.DATE_ANGAJATI		
P *	ID_ANGAJAT	NUMBER
	NUME_ANGAJAT	VARCHAR2 (100 BYTE)
	ID_DEPARTAMENT	NUMBER
	NUME_DEPARTAMENT	VARCHAR2 (100 BYTE)
	LOCATIE_BIROU	VARCHAR2 (100 BYTE)
PK_DATE_ANGAJATI (ID_ANGAJAT)		
PK_DATE_ANGAJATI (ID_ANGAJAT)		

Figura 3.3. Tabelul initial

Tabelul respectă FN2 deoarece cheia primară este formată dintr-un singur atribut (#ID_ANGAJAT), deci nu pot exista dependențe parțiale. Totuși, acesta nu respectă FN3 deoarece există dependențe transitive. Atributele NUME_DEPARTAMENT și LOCATIE_BIROU depind direct de ID_DEPARTAMENT, și doar indirect (tranzitiv) de cheia primară ID_ANGAJAT.

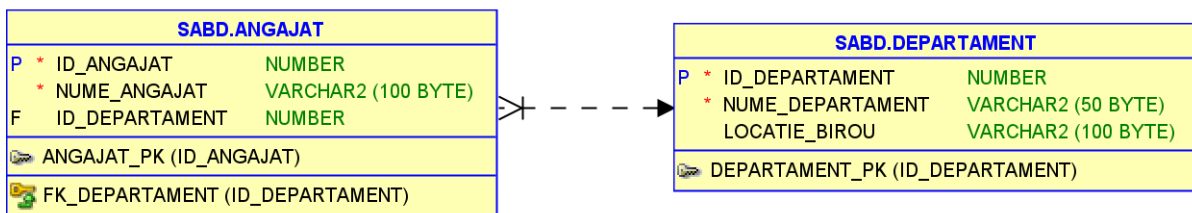

Figura 3.4 Varianta modificată

Pentru a aduce tabelul în **FN3**, am extras attributele care depindeau de ID_DEPARTAMENT într-un tabel separat, eliminând astfel redundanța.
SABD.DEPARTAMENT: Păstrează detaliile specifice departamentului (ID_DEPARTAMENT, NUME_DEPARTAMENT, LOCATIE_BIROU).
SABD.ANGAJAT: Rămâne doar cu datele personale și o cheie externă (ID_DEPARTAMENT) către tabelul de referință.

4. (0.5p) Să se dea un exemplu de tabel relațional în care există o dependență multivaloare (multidependență) între attributele (coloanele) sale, care nu este dependență funcțională.

SABD.TARA_INFO		
P *	NUME_TARA	VARCHAR2 (50 BYTE)
P *	LIMBA_OFICIALA	VARCHAR2 (50 BYTE)
P *	ORGANIZATIE	VARCHAR2 (50 BYTE)
PK_TARA_INFO (NUME_TARA, LIMBA_OFICIALA, ORGANIZATIE)		
PK_TARA_INFO (NUME_TARA, LIMBA_OFICIALA, ORGANIZATIE)		

Figura 4.1. Tabelul TARA_INFO

În tabelul TARA_INFO există o dependență multivaloare (Nume_Tara - Limba_Oficiala și Nume_Tara-Organizatie) deoarece pentru o țară dată există mai multe limbi și mai multe organizații care nu au nicio legătură directă între ele. Aceasta nu este o dependență funcțională, deoarece numele țării nu determină o singură valoare unică pentru limbă sau organizație, ci seturi independente de valori. Dacă am dori să adăugăm o limbă nouă pentru o țară (de exemplu, engleza ca limbă de lucru), ar trebui să inserăm câte un rând nou pentru **fiecare** organizație din care țara face parte, generând astfel redundanță și riscul de a avea date inconsistente, situație specifică tabelelor care nu respectă Forma Normală 4.

	NUME_TARA	LIMBA_OFICIALA	ORGANIZATIE
1	Moldova	Romana	ONU
2	Moldova	Romana	UE (Candidat)
3	Romania	Romana	ONU
4	Romania	Romana	UE
5	Ucraina	Ucraineana	ONU
6	Ucraina	Ucraineana	UE (Candidat)

Figura 4.2. Valori pentru exemplu

5. (0.5p) Să se illustreze printr-un exemplu structura unui index de tip arbore B* și modul în care o interogare SQL folosește acest index.

SABD.CARTI		
P *	ID_CARTE	NUMBER
	TITLU	VARCHAR2 (100 BYTE)
	AUTOR	VARCHAR2 (100 BYTE)
	AN_PUBLICARE	NUMBER
CARTI_PK (ID_CARTE)		
IDX_TITLU_CARTE (TITLU)		

Figura 5.1.

Considerăm tabelul din figura 5.1, care are un index de tip Arbore B* creat pe coloana **TITLU**. Structura indexului este organizată ierarhic pe trei niveluri: Rădăcină, Noduri Intermediare și Noduri Frunză.

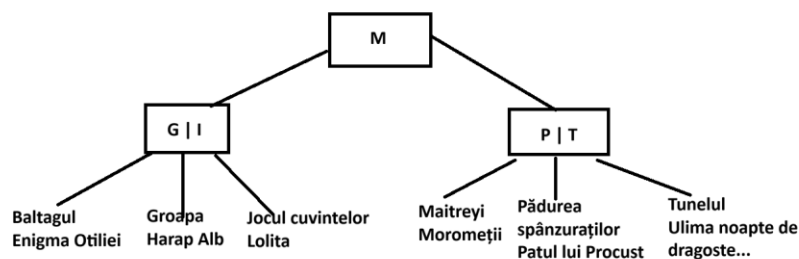

Figura 5.2.

SELECT * FROM SABD.CARTI WHERE TITLU = 'ION';

Pentru a găsi titlul **'ION'** prin intermediul indexului, procesul începe la nivelul rădăcină prin compararea primei litere a operei cu valoarea pivot **M**. Deoarece litera „I” se află alfabetic înaintea lui „M”, sistemul urmează ramura stângă către nodul intermediar ce conține reperele **G | I**. Aici, motorul bazei de date identifică intervalul corespunzător literei căutate și coboară spre nodurile frunză situate la baza ramificației din dreapta a acestui nod.

La nivelul frunză, sistemul verifică secvențial valorile stocate în blocul de date (unde se regăsesc opere precum "**Jocul cuvintelor**") până la identificarea potrivirii exacte pentru "**ION**". Odată localizat titlul în index, acesta furnizează adresa fizică a rândului din tabel, numită **ROWID**. Folosind acest pointer, interogarea SQL sare direct la locația de pe disc unde sunt salvate restul detaliilor despre carte, cum ar fi autorul sau anul publicării, realizând astfel căutarea fără a fi necesară scanarea integrală a tabelului **CARTI**.

6. (0.5p) Să se illustreze printr-un exemplu structura unui index de tip bitmap și modul în care o interogare SQL folosește acest index.

SABD.MEDICAMENTE	
P *	ID_MEDICAMENT NUMBER
	NUME_COMERCIAL VARCHAR2 (100 BYTE)
	CATEGORIE VARCHAR2 (50 BYTE)
	PRET NUMBER (10,2)
	MEDICAMENTE_PK (ID_MEDICAMENT)
	IDX_BITMAP_CATEGORIE (CATEGORIE)

	 ID_MEDICAMENT	 NUME_COMERCIAL	 CATEGORIE	 PRET
1	1	Paracetamol	Analgezic	15,5
2	2	Amoxicilină	Antibiotic	45
3	3	Aspirină	Analgezic	12
4	4	Vitamina C	Vitamină	25
5	5	Ibuprofen	Analgezic	22

Figura 6.1.

Mulțimea valorilor pe care le poate lua un index bitmap este finită, putând fi reprezentați în valori binare de tipul 10101. Această structură este optimă pentru coloane cu cardinalitate scăzută (unde valorile se repetă frecvent), deoarece căutarea devine mai rapidă, operațiile de filtrare fiind convertite în operații logice la nivel de biți, care sunt mult mai eficiente pentru procesor.

Analgezic	Antibiotic	Vitamină
1	0	0
0	1	0
1	0	0
0	0	1
1	0	0

Figura 6.2.

Astfel, în loc să parcurgă fiecare rând al tabelului MEDICAMENTE, motorul bazei de date procesează vectorul binar asociat categoriei căutate.

7. (0.5p) Să se dea un exemplu de vedere (vizualizare) VIEW_EX astfel încât comanda INSERT INTO VIEW_EX VALUES să producă o eroare. Să se explice cauza erorii.

```
269 CREATE TABLE STOC_MAGAZIN (  
270     ID_PRODUS NUMBER PRIMARY KEY,  
271     NUME_PRODUS VARCHAR2(100),  
272     CATEGORIE VARCHAR2(50),  
273     CANTITATE NUMBER,  
274     PRET_UNITAR NUMBER  
275 );  
276  
277 INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (1, 'Monitor', 'Electronice', 10, 800);  
278 INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (2, 'Mouse', 'Electronice', 50, 50);  
279 INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (3, 'Scaun Birou', 'Mobilier', 5, 450);  
280  
281 CREATE OR REPLACE VIEW VIEW_EX AS  
282 SELECT CATEGORIE, SUM(CANTITATE * PRET_UNITAR) AS VALOARE_TOTALA  
283 FROM SABD.STOC_MAGAZIN  
284 GROUP BY CATEGORIE;  
285  
286 INSERT INTO VIEW_EX (CATEGORIE, VALOARE_TOTALA)  
287 VALUES ('Electrocasnice', 5000);
```

Figura 7.1.

```
View VIEW_EX created.  
  
Error starting at line : 286 in command -  
INSERT INTO VIEW_EX (CATEGORIE, VALOARE_TOTALA)  
VALUES ('Electrocasnice', 5000)  
Error at Command Line : 286 Column : 33  
Error report -  
SQL Error: ORA-01733: виртуальный столбец здесь недопустим  
  
https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-01733/01733.00000- "virtual column not allowed here"  
*Cause: An attempt was made to use an INSERT, UPDATE, or DELETE  
statement on an expression in a view.  
*Action: INSERT, UPDATE, or DELETE data in the base tables,  
instead of the view.  
  
More Details :  
https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-01733/
```

Figura 7.2. Eroarea apărută

Eroarea apare deoarece vederea **VIEW_EX** este o vedere complexă, care nu are o corespondență directă de tip 1-to-1 cu rândurile din tabelul de bază **STOC_MAGAZIN**. Folosirea clauzei **GROUP BY** împreună cu funcția de agregare **SUM()** face ca această vedere să fie doar pentru citire, deoarece baza de date nu poate determina cum să transforme o valoare agregată, precum **VALOARE_TOTALA**, în valorile individuale ale coloanelor **CANTITATE** și **PRET_UNITAR** necesare pentru inserarea unui rând nou în tabelul fizic.

Pentru ca operația **INSERT** să fie posibilă, vederea ar trebui să fie una simplă, fără funcții de agregare, fără join-uri sau coloane calculate, astfel încât fiecare valoare inserată să poată fi mapată clar și direct pe o coloană din tabelul sursă.

8. (0,5p) Să se ilustreze printr-un exemplu modul în care o vedere (vizualizare) poate fi folosită pentru a asigura securitatea într-o bază de date.

SABD.STUDENTI		
P *	ID_STUDENT	NUMBER
*	NUME	VARCHAR2 (50 BYTE)
*	PRENUME	VARCHAR2 (50 BYTE)
	EMAIL	VARCHAR2 (100 BYTE)
	TELEFON	VARCHAR2 (15 BYTE)
	CNP	VARCHAR2 (13 BYTE)
	MEDIE_GENERALA	NUMBER (4,2)
	FACULTATE	VARCHAR2 (100 BYTE)
	AN_STUDIU	NUMBER (1)
STUDENTI_PK (ID_STUDENT)		

Figura 8.1. Tabelul inițial

```

INSERT INTO STUDENTI VALUES (1, 'Georgescu', 'Ana', 'ana.georgescu@student.ro', '0745123456', '2950315234567', 9.45, 'Informatica', 3);
INSERT INTO STUDENTI VALUES (2, 'Marinescu', 'Bogdan', 'bogdan.marinescu@student.ro', '0756234567', '1920520345678', 7.80, 'Matematica', 2);
INSERT INTO STUDENTI VALUES (3, 'Vasilescu', 'Elena', 'elena.vasilescu@student.ro', '0767345678', '2980710456789', 8.90, 'Informatica', 1);
COMMIT;

--VEDEREA pentru informatii publice
CREATE OR REPLACE VIEW STUDENTI_PUBLIC AS
SELECT
    id_student,
    nume,
    prenume,
    email,
    facultate,
    an_studiu
    --fara date confidentiale
FROM STUDENTI;

--Acordam privilegii pe VEDERE utilizatorilor externi
GRANT SELECT ON STUDENTI_PUBLIC TO utilizator_extern;

--Revocam accesul direct la tabelul STUDENTI
REVOKE SELECT ON STUDENTI FROM utilizator_extern;

SELECT * FROM STUDENTI_PUBLIC;

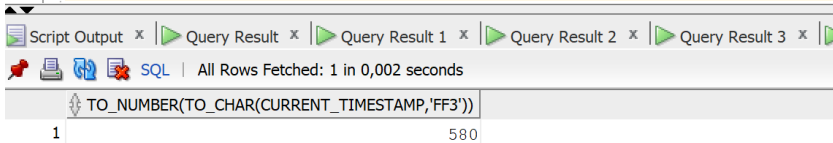
```

ID_STUDENT	NUME	PRENUME	EMAIL	FACULTATE	AN_STUDIU
1	Georgescu	Ana	ana.georgescu@student.ro	Informatica	3
2	Marinescu	Bogdan	bogdan.marinescu@student.ro	Matematica	2
3	Vasilescu	Elena	elena.vasilescu@student.ro	Informatica	1

Figura 8.2. Vizualizare cu un rezultat testat

9. (1p) Să se arate printr-un exemplu în ce condiții este posibil ca două select-uri identice consecutive (fără nici o altă comandă între ele), efectuate în aceeași sesiune de lucru, pe același tabel, pot produce rezultate diferite.

```
--9
SELECT TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP, 'FF3'))
FROM DUAL;
SELECT TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP, 'FF3'))
FROM DUAL;
```


The screenshot shows the SQL Developer interface. The top pane contains two identical SQL queries: `SELECT TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP, 'FF3')) FROM DUAL;`. The bottom pane shows the results of these queries. The first query result shows a single row with the value 580. The second query result also shows a single row with the value 580.

Figura 9.1.

CURRENT_TIMESTAMP este o funcție nedeterministă, cele 2 SELECT-uri sunt evaluate în momente diferite.

10. (0,5p) Să se dea un exemplu care să illustreze interblocarea.

SABD.CONTURI		
P *	ID_CONT	NUMBER
	TITULAR	VARCHAR2 (50 BYTE)
	SOLD	NUMBER
CONTURI_PK (ID_CONT)		

Figura 10.1. Tabelul pentru Conturi

```
350 --Tranzactia 1
351 UPDATE CONTURI
352 SET sold = sold - 100
353 WHERE id_cont = 1;
354
355 UPDATE CONTURI
356 SET sold = sold + 100
357 WHERE id_cont = 2;
358
359 --Tranzactia 2
360 UPDATE CONTURI
361 SET sold = sold - 50
362 WHERE id_cont = 2;
363
364 UPDATE CONTURI
365 SET sold = sold + 50
366 WHERE id_cont = 1;
367
```

Figura 10.2.

11. (0.5p) Să se ilustreze printr-un exemplu utilizarea unui trigger pentru a realiza o constrangere de integritate care nu ar putea fi implementată folosind un CONSTRAINT din definiția unui tabel.

SABD.PRODUSE		
P *	ID_PRODUS	NUMBER
	NUME	VARCHAR2 (50 BYTE)
	CATEGORIE	VARCHAR2 (30 BYTE)
*	STOC	NUMBER
	PRET	NUMBER
PRODUSE_PK (ID_PRODUS)		

Figura 11.1.

```
380 CREATE OR REPLACE TRIGGER CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE
381 BEFORE INSERT OR UPDATE ON PRODUSE
382 FOR EACH ROW
383 BEGIN
384     -- Produsele alimentare trebuie să aiba stoc minimum 50
385     IF :NEW.categorie = 'Alimentare' AND :NEW.stoc < 50 THEN
386         RAISE_APPLICATION_ERROR(-20003,
387             'Produsele din categoria Alimentare trebuie sa aiba stoc minim 50 unitati. ' ||
388             'Stoc propus: ' || :NEW.stoc);
389     END IF;
390
391     -- Produsele electronice trebuie să aiba stoc minimum 10
392     IF :NEW.categorie = 'Electronice' AND :NEW.stoc < 10 THEN
393         RAISE_APPLICATION_ERROR(-20004,
394             'Produsele din categoria Electronice trebuie sa aiba stoc minim 10 unitati. ' ||
395             'Stoc propus: ' || :NEW.stoc);
396     END IF;
397 END;
398
```

Figura 11.2. Creare trigger pentru a verifica dacă este îndeplinit stocul minim necesar.

```
399 --Test valid
400 INSERT INTO PRODUSE VALUES (1, 'Lapte', 'Alimentare', 100, 5.5);
401
402 --Test invalid
403 INSERT INTO PRODUSE VALUES (2, 'Paine', 'Alimentare', 30, 3.2);
404
```

Script Output x Query Result x Query Result 1 x Query Result 2 x Query Result 3 x Query Result 4 x Query Result 5 x

Task completed in 0,082 seconds

Table PRODUSE created.

Trigger CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE compiled

1 row inserted.

Error starting at line : 403 in command -
INSERT INTO PRODUSE VALUES (2, 'Paine', 'Alimentare', 30, 3.2)
Error at Command Line : 403 Column : 13

Error report -
SQL Error: ORA-20003: Produsele din categoria Alimentare trebuie sa aiba stoc minim 50 unitati. Stoc propus: 30
ORA-06512: na "SABD.CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE", line 4
ORA-04088: ошибка во время выполнения триггера "SABD.CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE"

<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-20003/>

More Details :
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-20003/>
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-06512/>
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-04088/>

Figura 11.3. Verificare funcționalitate

12. (1p) Să se illustreze printr-un exemplu de program PL/SQL multi-bloc modul de propagare a excepțiilor. Vor fi ilustrate cel puțin situațiile în care o excepție este tratată sau nu în blocul curent și în care controlul programului va fi transmis blocului următor din secvență sau blocului exterior.

```
408 SET SERVEROUTPUT ON;
409 BEGIN
410     BEGIN
411         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(' Start: Bloc principal');
412         BEGIN
413             DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Start: Bloc imbricat A');
414
415             RAISE_APPLICATION_ERROR(-20100, 'Excepție generată în Blocul A');
416
417             DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc imbricat A');
418         EXCEPTION
419             WHEN OTHERS THEN
420                 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc A: Excepție interceptată și rezolvată');
421                 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cod eroare: ' || SQLCODE);
422         END;
423         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
424
425         BEGIN
426             DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Start: Bloc imbricat B');
427
428             RAISE_APPLICATION_ERROR(-20200, 'Excepție generată în Blocul B');
429
430             DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc imbricat B');
431
432         EXCEPTION
433             WHEN NO_DATA_FOUND THEN
434                 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc B: NO_DATA_FOUND capturat');
435         END;
436         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc principal');
437
438         EXCEPTION
439             WHEN OTHERS THEN
440                 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc principal: Excepție primită de la bloc imbricat');
441                 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Mesaj: ' || SQLERRM);
442         END;
443         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
444         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Execuție finalizată cu succes');
445     END;
446
```

Figura 12.1. Cod

```
Start: Bloc principal
Start: Bloc imbricat A
Bloc A: Excepție interceptată și rezolvată
Cod eroare: -20100

Start: Bloc imbricat B
Bloc principal: Excepție primită de la bloc imbricat
Mesaj: ORA-20200: Excepție generată în Blocul B

Execuție finalizată cu succes

PL/SQL procedure successfully completed.
```

Figura 12.2. Output

13. (1p) Să se illustreze prin exemple folosirea instrucțiunii RAISE pentru a ridica atât o excepție predefinită cât și o excepție definită de utilizator. În cazul excepțiilor predefinite, să se explice cum anume folosirea instrucțiunii RAISE schimbă funcționalitatea programului (față de cazul când această instrucțiune nu există).

```
448 SET SERVEROUTPUT ON;
449 DECLARE
450     v_text VARCHAR2(5);
451     v_valoare_lunga VARCHAR2(50) := 'Acesta este un text foarte lung pentru variabila';
452 BEGIN
453     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Program fara raise');
454     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima variabila: 5 caractere');
455     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Text de atribuit: ' || v_valoare_lunga || '');
456     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime text: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
457     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
458
459     v_text := v_valoare_lunga;
460
461     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuire reusita: ' || v_text);
462
463 EXCEPTION
464     WHEN VALUE_ERROR THEN
465         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Excepție: Oracle a detectat automat depasirea capacitatii');
466         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Excepție: Eroarea a aparut in momentul atribuirii valorii');
467         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Excepție: Operatia de atribuire a esuat');
468 END;
```

Script Output x

Task completed in 0,098 seconds

Program fara raise
Lungime maxima variabila: 5 caractere
Text de atribuit: "Acesta este un text foarte lung pentru variabila"
Lungime text: 48 caractere

Excepție: Oracle a detectat automat depasirea capacitatii
Excepție: Eroarea a aparut in momentul atribuirii valorii
Excepție: Operatia de atribuire a esuat

PL/SQL procedure successfully completed.

Figura 13.1. Program fără RAISE

```
SET SERVEROUTPUT ON;
DECLARE
    v_text VARCHAR2(5);
    v_valoare_lunga VARCHAR2(50) := 'Acesta este un text foarte lung pentru variabila';
BEGIN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Program CU RAISE');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima variabila: 5 caractere');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Text de atribuit: ' || v_valoare_lunga || '');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime text: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se verifica lungimea textului');
    IF LENGTH(v_valoare_lunga) > 5 THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('DETECTAT: Text prea lung!');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima: 5 caractere');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime curenta: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se ridica exceptia inainte de atribuire');
        RAISE VALUE_ERROR;
    END IF;
    v_text := v_valoare_lunga;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuire reusita: ' || v_text);
EXCEPTION
    WHEN VALUE_ERROR THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptia a fost ridicata preventiv de programator');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuirea invalida a fost evitata complet');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Variabila v_text ramane nemodificata');
END;
```

Figura 13.2. Program cu RAISE

```
Task completed in 0,071 seconds

Program CU RAISE
Lungime maxima variabila: 5 caractere
Text de atribuit: "Acesta este un text foarte lung pentru variabila"
Lungime text: 48 caractere

Se verifica lungimea textului
DETECTAT: Text prea lung!
Lungime maxima: 5 caractere
Lungime curenta: 48 caractere
Se ridica exceptia inainte de atribuire

Exceptia a fost ridicata preventiv de programator
Atribuirea invalida a fost evitata complet
Variabila v_text ramane nemodificata

PL/SQL procedure successfully completed.
```

Figura 13.2. Output cu RAISE

Cu RAISE, putem verifica și preveni erorile înainte ca Oracle să încerce operația invalidă, oferind mesaje clare utilizatorului și menținând integritatea datelor.

```
SET SERVEROUTPUT ON;
DECLARE
    ex_email_invalid EXCEPTION;
    v_email VARCHAR2(100) := 'ion.popescu@gmail'; --nu are extensie
    v_nume_utilizator VARCHAR2(50) := 'Popescu Ion';
    v_tip_cont VARCHAR2(20) := 'Premium';
BEGIN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie definita de utilizator');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Utilizator: ' || v_nume_utilizator);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Tip cont: ' || v_tip_cont);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Email introdus: ' || v_email);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se verifica formatul email-ului');
    IF INSTR(v_email, '@') = 0 THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul nu contine caracterul @');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Format asteptat: utilizator@domeniu.extensie');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Verificare @ - OK');
    IF NOT REGEXP_LIKE(v_email, '\.[a-z]{2,}$') THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul nu contine extensie valida');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exemple extensii valide: .com, .ro, .net, .org');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;
    IF LENGTH(v_email) < 6 THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul este prea scurt');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime minima: 6 caractere');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Toate verificarile au trecut cu succes!');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cont creat pentru: ' || v_nume_utilizator);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Email confirmat: ' || v_email);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Tip cont: ' || v_tip_cont);
EXCEPTION
    WHEN ex_email_invalid THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie custom tratata');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email invalid pentru utilizatorul ' || v_nume_utilizator);
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EMAIL INTRODUS: ' || v_email);
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('CERINTA: Email-ul trebuie sa aiba formatul: nume@domeniu.extensie');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('ACTIUNE: Inregistrare respinsa - va rugam corectati email-ul');
END;
```

Figura 13.3. Exceptie definita de utilizator


```
Task completed in 0,057 seconds

Exceptie definita de utilizator
Utilizator: Popescu Ion
Tip cont: Premium
Email introdus: ion.popescu@gmail

Se verifica formatul email-ului
Verificare @ - OK
EROARE: Email-ul nu contine extensie valida
Exemple extensii valide: .com, .ro, .net, .org

Exceptie custom tratata
EROARE: Email invalid pentru utilizatorul Popescu Ion
EMAIL INTRODUS: ion.popescu@gmail
CERINTA: Email-ul trebuie sa aiba formatul: nume@domeniu.extensie
ACTIUNE: Inregistrare respinsa - va rugam corectati email-ul

PL/SQL procedure successfully completed.
```

Figura 13.4. Output utilizator

14. (1p) Să se illustreze printr-un exemplu cum anume folosirea colecțiilor și a instrucțiunilor BULK COLLECT și FORALL îmbunătățesc performanța în comparație cu folosirea cursoroarelor. Să se explice diferența de performanță. Ce soluție există atunci când preluarea unei mulțime de rânduri prin BULK COLLECT consumă prea multă memorie și generează o eroare?

```
547 CREATE TABLE ANGAJATI (
548     id_angajat NUMBER PRIMARY KEY,
549     nume VARCHAR2(50),
550     departament VARCHAR2(30),
551     salariu NUMBER,
552     bonus NUMBER DEFAULT 0
553 );
554
555 BEGIN
556     FOR i IN 1..10000 LOOP
557         INSERT INTO ANGAJATI(id_angajat, nume, departament, salariu, bonus)
558             VALUES (
559                 i,
560                 'Angajat_' || i,
561                 CASE MOD(i, 5)
562                     WHEN 0 THEN 'IT'
563                     WHEN 1 THEN 'HR'
564                     WHEN 2 THEN 'Financiar'
565                     WHEN 3 THEN 'Marketing'
566                     ELSE 'Vanzari'
567                 END,
568                 ROUND(DBMS_RANDOM.VALUE(2000, 8000), 2),
569                 0
570             );
571     END LOOP;
572     COMMIT;
573 END;
```

Script Output x

Task completed in 0,524 seconds

Table ANGAJATI created.

PL/SQL procedure successfully completed.

Figura 14.1. Crearea tabelului si popularea acestuia

```

576 :SET SERVEROUTPUT ON;
577 :SET TIMING ON;
578 DECLARE
579     CURSOR c_angajati IS
580         SELECT id_angajat, salariu FROM ANGAJATI;
581
582     v_id_angajat ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
583     v_salariu ANGAJATI.salariu%TYPE;
584     v_start_time TIMESTAMP;
585     v_end_time TIMESTAMP;
586     v_count NUMBER := 0;
587
588 BEGIN
589     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cursor clasic');
590     v_start_time := SYSTIMESTAMP;
591
592     FOR rec IN c_angajati LOOP
593         UPDATE angajati
594             SET bonus = rec.salariu * 0.10
595             WHERE id_angajat = rec.id_angajat;
596         v_count := v_count + 1;
597     END LOOP;
598     COMMIT;
599     v_end_time := SYSTIMESTAMP;
600
601 END;
602
603

```

Script Output x

Task completed in 0,268 seconds

Cursor clasic

PL/SQL procedure successfully completed.

Elapsed: 00:00:00.242

Figura 14.2. Cursor clasic

```

604 :SET SERVEROUTPUT ON;
605 :SET TIMING ON;
606 DECLARE
607     TYPE t_id_angajati IS TABLE OF ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
608     TYPE t_salarii IS TABLE OF ANGAJATI.salariu%TYPE;
609     v_id_angajati t_id_angajati;
610     v_salarii t_salarii;
611     v_bonusuri t_salarii;
612     v_start_time TIMESTAMP;
613     v_end_time TIMESTAMP;
614
615 BEGIN
616     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('BULK COLLECT + FORALL');
617     v_start_time := SYSTIMESTAMP;
618     SELECT id_angajat, salariu
619     BULK COLLECT INTO v_id_angajati, v_salarii
620     FROM angajati;
621     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Randuri incarcate in memorie: ' || v_id_angajati.COUNT);
622
623     v_bonusuri := t_salarii();
624     v_bonusuri.EXTEND(v_salarii.COUNT);
625
626     FOR i IN 1..v_salarii.COUNT LOOP
627         v_bonusuri(i) := v_salarii(i) * 0.10;
628     END LOOP;
629     FORALL i IN v_id_angajati.FIRST .. v_id_angajati.LAST
630         UPDATE angajati
631             SET bonus = v_bonusuri(i)
632             WHERE id_angajat = v_id_angajati(i);
633     COMMIT;
634     v_end_time := SYSTIMESTAMP;
635 END;

```

Script Output x

Task completed in 0,122 seconds

BULK COLLECT + FORALL

Randuri incarcate in memorie: 10000

PL/SQL procedure successfully completed.

Elapsed: 00:00:00.098

Figura 14.3. BULK COLLECT + FORALL

```

638 SET SERVEROUTPUT ON;
639 SET TIMING ON;
640 DECLARE
641     TYPE t_id_angajati IS TABLE OF ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
642     TYPE t_salarii IS TABLE OF ANGAJATI.salarii%TYPE;
643     v_id_angajati t_id_angajati;
644     v_salarii t_salarii;
645     v_bonusuri t_salarii;
646     CURSOR c_angajati IS
647         SELECT id_angajat, salariu FROM ANGAJATI;
648
649     v_start_time TIMESTAMP;
650     v_end_time TIMESTAMP;
651     v_batch_size CONSTANT NUMBER := 1000;
652     v_total_processed NUMBER := 0;
653     v_batch_count NUMBER := 0;
654
655 BEGIN
656     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('BULK COLLECT cu LIMIT');
657     v_start_time := SYSTIMESTAMP;
658     OPEN c_angajati;
659     LOOP
660         FETCH c_angajati
661             BULK COLLECT INTO v_id_angajati, v_salarii
662             LIMIT v_batch_size;
663         EXIT WHEN v_id_angajati.COUNT = 0;
664         v_batch_count := v_batch_count + 1;
665         v_bonusuri := t_salarii();
666         v_bonusuri.EXTEND(v_salarii.COUNT);
667         FOR i IN 1..v_salarii.COUNT LOOP
668             v_bonusuri(i) := v_salarii(i) * 0.10;
669         END LOOP;
670         FORALL i IN v_id_angajati.FIRST .. v_id_angajati.LAST
671             UPDATE angajati
672                 SET bonus = v_bonusuri(i)
673                 WHERE id_angajat = v_id_angajati(i);
674         v_total_processed := v_total_processed + SQL%ROWCOUNT;
675         COMMIT;
676     END LOOP;
677     CLOSE c_angajati;
678     v_end_time := SYSTIMESTAMP;
679 END;

```

Figura 14.4. BULK COLLECT cu LIMIT

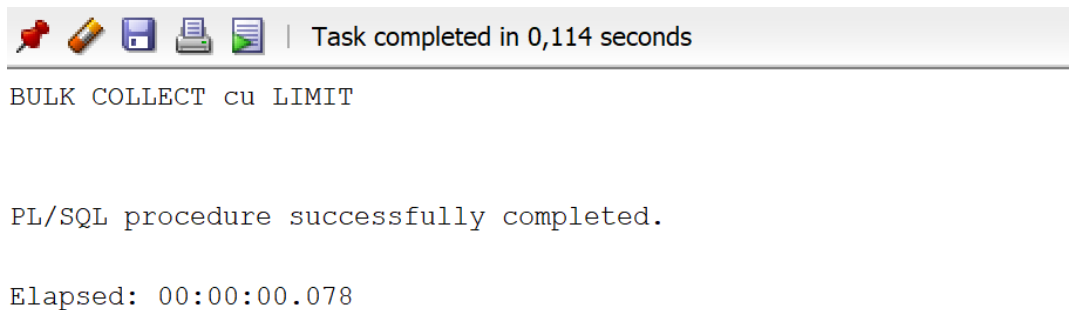

Figura 14.5. Output

BULK COLLECT și FORALL îmbunătățesc dramatic performanța prin reducerea context switches-urilor între PL/SQL și SQL, iar când BULK COLLECT consumă prea multă memorie, soluția este folosirea clauzei LIMIT pentru a procesa datele în batch-uri mici, menținând performanța ridicată și evitând erorile de memorie. Cursorul este lent pentru seturi mai mari de date.